

в достатній мірі підготовлені до засвоєння теоретичних питань загальної фізіології.

Наша пропозиція ґрунтується на власному досвіді викладання; за таким порядком ми проводили викладання протягом багатьох років і не відчували розчарувань. За цим планом велось протягом багатьох років викладання фізіології і в Київському медінституті, а до цього — на медичному факультеті Київського університету професорами С. І. Чир'євим, В. Ю. Чаговцем, О. В. Леонтовичем і С. Ю. Ярославом. За цим порядком написаний ряд підручників: Чир'єва, Леонтовича, Цунтц і Леві, Старлінга, Крестовнікова (І вид.) та ін.

Ми не вважаємо, що привели всі аргументи, щоб довести правильність нашої пропозиції, але ми можемо в будь-якій аудиторії захищати її до кінця.

Вінницький медичний інститут,
кафедра нормальної фізіології.

А. М. ВОРОБИЙОВ

Після тяжкої хвороби 26 жовтня 1955 р. вмер директор Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця Академії наук УРСР, член-кореспондент Академії наук УРСР, доктор медичних наук, професор Анатолій Маркович Воробійов.

Анатолій Маркович народився у селянській сім'ї і був одним з перших радянських студентів, для яких вища освіта стала доступною лише завдяки перемозі Великої Жовтневої соціалістичної революції. У 1921 р. А. М. Воробійов поступив у Харківську медичну академію. Вже на другому курсі він почав працювати на кафедрі фізіології під керівництвом акад. В. Я. Данилевського. У 1926 р. Анатолій Маркович опублікував свою першу наукову статтю. Його дослідження, виконані під керівництвом акад. В. Я. Данилевського, стосуються фізіологічного впливу лецитину і деяких гормонів. Ці дослідження, так само як і праці по вивченню дії електрики на відстані на тваринний організм, увійшли як цінна складова частина в усі наукові положення акад. В. Я. Данилевського та його школи.

Після закінчення медичного факультету А. М. Воробійов був залишений в аспірантурі при кафедрі нормальної фізіології і закінчив її у 1929 р.

Його вчитель В. Я. Данилевський, який на той час був уже в похилому віці, хотів передати керівництво кафедрою одному з учнів І. П. Павлова. З цією метою він доручив А. М. Воробійову поїхати в Ленінград з листом до І. П. Павлова. В Колтушах відбулася перша зустріч молодого тоді Анатолія Марковича з великим фізіологом. Про цю зустріч А. М. Воробійов на все життя зберіг теплі, незабутні спогади.

За рекомендацією Харкові очолив один з борт. Його приїзд ознаменував нові думки на Україні. І вивчає павловську мет виходить серія його н травлення. А. М. Воро для застосування на щ ток вивченню травленн

В 1936 р. А. М. В. федри фізіології Харків керував відділом травл ливо розвивається його кович читає лекції сту роко ілюструючи їх де

Його праці по вивч відділу центральної не докторської дисертації, теріал для розуміння антагоністичний вплив у той час новим і неса мало неясних питань в

У 1940 р. Анатолі тему «Роль симпатично регуляції секреторної д

В роки Великої Віституті фізіології Акаде магаючи труднощі воен вичерпною енергією від у поранених з різними т фесор, він водночас бу ткування життя бійців і

Після закінчення Б вертається в Харків, а нормальної фізіології переїжджає у Львів. Ту культуру інституту. Ба у визволеному старові кращі умови для розви чених лікарських і ви методики фізіологічного федрі. Тільки широка е Анатолія Марковича д співробітників і розгор вової діяльності, пробл кафедрі під його кері і дві докторські дисерт

А. М. Воробійов б жодна лекція не прох експериментів. Студент шість теоретичних поло доганно проведених ле йова.

Анатолій Маркович

За рекомендацією І. П. Павлова, кафедру нормальної фізіології у Харкові очолив один з його найближчих учнів і послідовників Г. В. Фольборт. Його приїзд ознаменував собою новий етап в розвитку фізіологічної думки на Україні. Під керівництвом Г. В. Фольборта А. М. Воробйов вивчає павловську методику хронічних дослідів і операцій. В ці роки виходить серія його наукових праць, присвячених питанням фізіології травлення. А. М. Воробйов розробив модифікації павловських операцій травлення на щенятах раннього віку. Цим було покладено початок вивченню травлення у віковому розрізі.

В 1936 р. А. М. Воробйов був обраний професором, керівником кафедри фізіології Харківського стоматологічного інституту. Одночасно він керував відділом травлення Інституту ендокринології. В цей період бурхливо розвивається його наукова і педагогічна діяльність. Анатолій Маркович читає лекції студентам, робітникам, інтелігенції м. Харкова, широко ілюструючи їх демонстраціями фізіологічних експериментів.

Його праці по вивченню пілоричної частини шлунка і вегетативного відділу центральної нервової системи були покладені в основу його докторської дисертації, яка дала новий, дуже цінний і оригінальний матеріал для розуміння окремих фаз шлункової секреції. Відкритий ним антагоністичний вплив різних частин симпатичної нервової системи був у той час новим і несподіваним фактом, який зробив зрозумілим чимало неясних питань нервової регуляції.

У 1940 р. Анатолій Маркович захистив докторську дисертацію на тему «Роль симпатичної нервової системи і пілоричної частини шлунка в регуляції секреторної діяльності фундальних залоз».

В роки Великої Вітчизняної війни А. М. Воробйов працював в Інституті фізіології Академії наук Грузинської РСР (Тбілісі). Стійко перемагаючи труднощі воєнного часу, він з властивим йому ентузіазмом і невичерпною енергією віддається науковій праці — вивчає біоструми мозку у поранених з різними травмами головного мозку. Вчений-дослідник, професор, він водночас був донором і здав значну кількість крові для врятування життя бійців і офіцерів Радянської Армії.

Після закінчення Великої Вітчизняної війни Анатолій Маркович повертається в Харків, але його незабаром обирають керівником кафедри нормальної фізіології Львівського медичного інституту і в 1945 р. він переїжджає у Львів. Тут його обирають також деканом лікувального факультету інституту. Багато сил доклав А. М. Воробйов для того, щоб у визволеному старовинному українському місті Львові створити найкращі умови для розвитку павловської фізіології, підготовки високоосвічених лікарських і викладацьких кадрів, для впровадження хронічної методики фізіологічного експерименту в усю дослідницьку роботу на кафедрі. Тільки широка ерудиція, невтомна праця, енергія і наполегливість Анатолія Марковича дали йому можливість згуртувати своїх молодих співробітників і розгорнути велику роботу по дослідженню вищої нервової діяльності, проблеми травлення тощо. За п'ять років роботи на кафедрі під його керівництвом були підготовлені п'ять кандидатських і дві докторські дисертації.

А. М. Воробйов був чудовим лектором і демонстратором. Майже жодна лекція не проходила без будь-якої демонстрації фізіологічних експериментів. Студенти завжди з задоволенням відзначали, що більшість теоретичних положень фізіологічної науки була їм викладена у бездоганно проведених лекційних демонстраціях професора А. М. Воробйова.

Анатолій Маркович провадив також серед студентства і населення